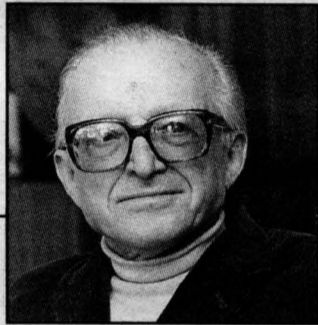

EL DAVANTAL DE PERE CALDERS

Les diferències hi són

Pere Calders

L'article de Joan Rendé publicat a l'AVUI del 19-I-94 em va interessar molt. Sota el títol "Ara tots mestissos?", en Rendé s'ocupava amb coratge del tema del racisme.

Crec, i així ho he expressat en més d'una ocasió, que seria estúpid negar el racisme, però que no cal donar-li irremeiablement un sentit pejoratiu. Existeixen unes *diferències* que es confonen amb les races. En Rendé ho explica admirablement en el seu article: "Del que aquí podem parlar és que hi ha a la terra un panorama de colors de pell, de maneres de vestir, de llengües, de músiques, de formes de vida, que constitueixen un calidoscopi de cultures interessantíssim i encara prou ric per treure'n unes conseqüències airejadores."

La interpretació del racisme com a plaga brutal, agressiva, és una veritable vergonya amb uns fonaments reals que cal combatre. Però la part negativa, per dolorosa que sigui, no ens pot fer caure en confusions que ens impediran anàlisis més exactes i completes.

La raça blanca és la que ha estat més acusada de cometre crims, espolis i depredacions prenent el racisme com a pretext. Però hi ha un fet incontestable: les matances de blancs contra blancs, d'un color de pell pràcticament idèntic, han estat de les més brutals en tota la història de la humanitat. I això sense moure'ns d'aquest segle... Entre innombrables guerres petites, mitjanes i grans, s'han produït centenars de milions de morts i una devastació espantosa. No hi ha cap guerra colonial que hagi estat tan cruenta.

Voldria dir això que els blancs som especialment malvats? Doncs ens faria dubtar el fet que no hi ha cap raça humana (o gairebé) que no s'hagi lliurat a invasions i a conquestes invocant raons de superioritat racial o d'indiscutibles revelacions religioses. En el fons, sempre s'ha tractat d'un esperit de rapinya pretesament legitimat per la força de les armes.

Però és que no tan sols s'ha tractat de diferències racials (que no justifiquen mai cap agressió), sinó que fins i tot hi han jugat un paper rivalitats de veïnatge. Arreu del món, pobles separats només per un riu o una vall s'han considerat enemics fins al punt d'estos-sinar-se aprofitant qualsevol ocasió que els ha semblat propícia. És més: a vegades, la mania exterminadora se centra en veïns d'un mateix replà d'un mateix edifici.

Jo crec que són més distanciadores les diferències de costums que no pas el pigment de les pells. I no em refereixo a llengües perquè totes es poden aprendre, fins i tot el català, per més que això disgusti i faci perdre els es-

trepes a un advocat que viu i treballa a Barcelona. M'abstinc de donar el seu nom, perquè actualment la propaganda és cara i trobo convenient que cadascú es pagui la seva.

En Rendé, en l'article que comento, afirma: "Els pobles, malgrat les mescles que els hagin originat, tendeixen a estabilitzar-se i a consolidar unes característiques diferencials, amb les quals basteixen una identitat pròpia. I també és ben cert que ha estat sobre aquestes diferències que s'ha projectat la xacra arrogant de l'etnofòbia." Hi estic totalment d'acord.

Si jo tingués un veí (per sort no el tinc) pertanyent a la mateixa ètnia que la meua que tingués la dèria de tocar la guitarra i de cantar em molestaria molt més que un veí de pell fosca que en comptes de tocar la guitarra i cantar, es dediqués a la lectura.

Però les coses són així: durant la nostra guerra, hi havia persones sospitoses de feixisme que, per tal de passar desapercebudes, prescindien de la corbata, anaven descamisats i portaven boina. N'hi havia que exageraven la nota i se'ls veia de seguida. Avui dia, si es vol presumir de *in*, de *progre*, cal afirmar d'una manera rotunda, encara que hi ha vegades que es

parli d'altres coses, la condició d'antiracista furi-bund. Sovint, t'adones que tant se'ls en dóna d'un negre com d'aquell que han vist avui.

DUNIA LORDA VIDAL